

KULTUR.

Hammarö kommuns kulturplan 2022

Beslutad av: Kommunfullmäktige, 2022-08-29 § 107

Diarienummer: KS 2022/225.860

Ersätter: Kulturplan Hammarö kommun, KS 2014/146

Dokumentansvar: Bildningsnämnden

1		Innehåll
2		Syfte
3		Ambitioner och visioner
4		Allmänskultur
5		Hammarö bibliotek
6		Skolbibliotek
7		Hammarö Kulturskola
8		Kulturgaranti
9		Kulturarv
10		Mötesplatser unga

Syfte med Hammarö kommuns kulturplan

Kulturplanens syfte är att konkretisera och visa den politiska viljeinriktningen för kulturverksamheten i Hammarö kommun; att aktivt och framåtsträvande skapa tillgänglighet till, och tillväxt av ett dynamiskt kulturliv. Kulturchef är ansvarig för framtagande av Kulturplan. Kulturplanen ska revideras vid varje ny mandatperiod.

Utgångspunkter

Kulturplanen syftar till att nå nationella-, regionala och kommunala mål. Planen är långsiktig och omfattar kulturverksamhetens olika områden och ska ha ett inkluderande perspektiv då alla människors rätt till kultur är en mänsklig rättighet och spelar en central roll för både människans, demokratis och samhällets utveckling. Men deltagande i kulturlivet är inte en självklarhet för alla. Myndigheten för kulturanalys skriver i rapporten "Kulturanalys 2020" att "ingen samhällsmedborgare ska känna sig utestängd från kulturlivet, eller inte inbjuden att delta och påverka, på grund av social, religiös eller etnisk bakgrund. Här ska principen om icke-diskriminering vara vägledande".

Med det som bakgrund ska verksamheten sträva mot att skapa former och metoder som skapar ett inkluderande kulturliv för alla. Här nedan nämns några exempel:

Barn och unga

Barn och unga är i fokus för offentligt finansierad kultur. FN:s barnkonvention (svensk lag från den 1 januari 2020) artikel 31 säger att "konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations och fritidsverksamhet".

Funktionsvariationer

Personer med funktionsvariationer är inte en enhetlig grupp, utan varje individ har sina egna förutsättningar och behov. Utifrån detta ska kulturverksamheterna verka för att öka den kulturella tillgängligheten.

Integration och mångfald

Kulturverksamheterna ska skapa mötesplatser för alla kommuninvånare.

Jämställdhet

Kulturverksamheter ska skapa tillgänglighet på samma villkor för alla oavsett könsidentitet.

Ambitioner och visioner

I framtagandet av Hammarö kommuns kulturplan har nationella kulturpolitiska mål¹, regionala-² och kommunala mål³ varit vägledande. Kulturplanen ska ses som en långsiktig plan och omfattar kulturverksamhetens olika områden. Avsikten med planen är att den genom sin uttalade viljeinriktning ska fungera som ett incitament och verktyg vid det fortsatta arbetet. Vår verksamhet ska väcka nyfikenhet och engagemang, erbjuda och utmana till upplevelser och oväntade möten, stimulera till skapande och kreativitet och inspirera till samverkan och nya erfarenheter.

Hammarö kommuns kulturplan ska uttrycka ambition och vision angående allmänkultur, Hammarö bibliotek, Hammarö kulturskola; kulturgaranti, kulturarv/kulturmiljö, mötesplatser för unga, konst, utsmyckning och estetik samt skolbibliotek. Områden som kan vara förvaltningsöverskridande

1. I de **nationella kulturpolitiska målen** slås bland annat fast att:

- Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.
- Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.
- Kreativitet, mångfald och konstnärlig utveckling ska prägla samhällets utveckling.
- Internationella- och interkulturella utbyten ska främjas
- Ett levande kulturarv ska bevaras, utvecklas och användas samt främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och utvecklande av de egna skapandeförmågorna.

2. Den **regionala kulturplanen** för Värmlands län, fastställd av regionfullmäktige och därmed förankrad i Värmlands kommuner, bygger på de nationella målen.

3. I Hammarö kommuns strategiska program **Vision 2030** där riktning för visioner anges uttrycks bland annat betydelsen av:

- Att kommuninvånarna ska kunna odla sina intressen.
- Att kommuninvånarna ska kunna ha en föreningstillhörighet.
- Att stimulera till aktiv och kreativ fritid.
- Att det organiserade, ideella och engagerande föreningslivets verksamheter ger förutsättningar för livskvalitet för alla.

Kulturverksamhet: Allmänkultur

Allmänkulturen ska verka för att säkra ett tillgängligt kulturutbud som kännetecknas av kvalitet, mångfald och nytänkande. Genom samarbeten med kulturutövare, föreningar, näringsliv, organisationer, institutioner och trossamfund ska Allmänkulturen stärka det lokala kulturlivet, stimulera och stötta kulturutövande.

Kommunen ska berikas med samtida konst och offentliga utsmyckningar med ett bestående konstnärligt värde. Kommunfullmäktige bör fastställa en konstpolicy som beskriver process och förutsättningar för offentligt finansierad konst i kommunen.

Riktat sig till alla medborgare

Allmänkulturen ska rikta sig till samhällets alla medborgare - dess olika åldrar och målgrupper.

Ställningstaganden

- Allmänkulturen ska ge stöd och möjlighet till Hammarö kommuns kulturföreningar att utöva sina verksamheter och stimuleras till att visa sin verksamhet för en bredare publik.
- Allmänkulturen ansvarar även för utställningsverksamheten i Hammarö biblioteks konsthall
- Allmänkulturen ska producera arrangemang året om, exempelvis oktober månads HammarÖs, hela sommarens Sommar i Skoghallsparken, sensommarens Ö-konstrunda och flera andra musik-, teater-, dans- och konstevenemang.
- Allmänkulturen ska planera den strategiska kommunikationen för kulturenhetens olika delar: allmänkultur, Hammarö folkbibliotek, kulturgaranti och kulturskola.

Kulturverksamhet: Hammarö bibliotek

Hammarö bibliotek ska bidra till den demokratiska utvecklingen för kommuninvånarna bland annat genom tillgång till olika typer av media för alla åldrar, kunskapsnivåer och språk. Detta möjliggörs bland annat genom tillhörigheten i Bibliotek Värmland.

Mötesplats

Biblioteket ska vara en jämlik och neutral mötesplats i lokalsamhället. Verksamheten regleras av den nationella bibliotekslagen och den kommunala biblioteksplanen (se Hammarö kommuns biblioteksplan).

Ställningstaganden

- Bibliotekets verksamhet ska vara till för alla, oberoende ålder, könstillhörighet, etnicitet, religion och socioekonomisk bakgrund.
- Bibliotekets ska erbjuda ett attraktivt och aktuellt mediebestånd.
- Biblioteket ska bidra till att skapa och stärka läsvanor hos barn från tidig ålder.
- Biblioteket ska stimulera barns och ungdomars fantasi och kreativitet.
- Biblioteket ska ha programverksamheter för olika målgrupper.
- Biblioteket ingår i *Bibliotek Värmland* vilket betyder att man med sitt värmländska lånekort kan låna, hämta beställda böcker och lämna dem på vilket värmländskt folkbibliotek man vill.

Kulturverksamhet: Skolbibliotek

Alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Skolbiblioteket ska användas i elevernas utbildning och utgöra ett stöd i deras lärande och utveckling. Skolbiblioteket har en viktig pedagogisk uppgift att fylla, både när det gäller den språkliga förmågan och den digitala kompetensen.

Tydlig koppling till skola

Rektor har ansvaret för Skolbiblioteket vars uppdrag är tydligt kopplad till skolsituationen. I såväl skollagen som bibliotekslagen står det alla elever har rätt att få tillgång till bra skolbiblioteksverksamhet. Skolbibliotekets målgrupp är avgränsad till elever och skolans personal. Folkbibliotekets uppdrag vänder sig mot en bredare allmänhet och måste därför ha ett utbud som tillfredsställer många fler behov.

Ställningstaganden

Skolbiblioteksplan

Hammarö kommun har en upprättad skolbiblioteksplan där alla elever i alla årskurser omfattas av verksamheten. Även pedagoger i skola och fritidshem omfattas, vilket är specificerat i skolbiblioteksplanen.

I Biblioteksplanen nämns aktiviteter som bokprat, boktips, författarbesök, MIK-undervisning (medie- och information), registrering och administration av Legimus. Legimus är en digital tjänst som ger tillgång till talböcker för elever med läsnedsättning. Bakom tjänsten står "Myndigheten för tillgängliga medier" och den tillhandahålls endast av bibliotek.

Kulturverksamhet: Hammarö Kulturskola

Kulturskolan ska erbjuda så många Hammaröungdomar som möjligt undervisning i ett mångsidigt konstnärligt utbud av ämnen. Kulturskolan ska stimulera och ge verktyg till elever i sitt skapande. Kulturskolan utvecklar elevernas estetiska och sociala färdigheter.

Mål och skapande

Kulturskolan har som mål att alla elever så tidigt som möjligt deltar i någon form av samspel/samverkan med andra elever; eftersom samspeletsformer utvecklar de individuella färdigheterna, såväl de musikaliska som de sociala, och bidrar till ökad lust till eget skapande.

Ställningstaganden

- Kulturskolan ska erbjuda ett brett och kvalitativt utbud av ämnen.
- Alla elever ska erbjudas samspel och samagerande med andra elever.
- All undervisning ska ha förankring i vår nutid samt förmedla och förvalta kulturarvet.
- Samtliga lärare ska vara högskoleutbildade.
- Kulturskolan är en frivillig skola.
- Kulturskolan ska arbeta under parollen *tillsammans*, vilket innebär elevinflytande, bland annat genom ett elevråd.
- Kulturskolan ska ha egen konsert- och föreställningsverksamhet.
- Hammarö kulturskola deltar i och driver samarbeten med kulturskolor i andra länder.

Kulturverksamhet: Kulturgaranti

I Hammarö kommuns skolor används genom ett politiskt beslut ett medvetet arbetssätt - Kulturgaranti - för att integrera kultur i det ordinarie skolarbetet. Kulturgarantin omfattar alla elever i Hammarö kommuns grundskolor, från förskoleklass till årskurs 9, och innehåller för varje årskurs ett givet uttryck. Det innebär att samtliga barn inom varje årskurs får samma upplevelse och möjligheter till eget skapande.

Dialog med lärare

Det specifika innehållet för varje årskurs och läsår tas fram i dialog med skolans lärare och kopplas till årskursens läroplan.

Kulturformer för respektive årskurs

Förskoleklass: form och rytmik
åk - 1: litteratur och berättande - åk 2: dans - åk 3: kulturarv - åk 4: musik - åk 5: drama - åk 6: film/litteratur - åk 7: konst/bild - åk 8: dans/rörelse/scenkonst - åk 9: scenkonst

Ställningstaganden

- Alla elever i Hammarö ska ha tillgång till kulturella upplevelser och eget skapande på lika villkor.
- Alla elever ska få ta del av minst två professionella kulturella upplevelser/ eget skapande varje läsår.
- Kulturgarantin ska ge stimulans för elever till eget kulturutövande och stärka deras sociala och individuella identitet.
- Kulturgarantin ska ge hjälp till att uppnå målen i läroplanen.
- Lärare ska ges pedagogiska verktyg till ämnesövergripande och fördjupade arbetssätt.
- Eleverna ska få en inblick i en konstform per läsår, exempelvis musik, teater och dans.

Kulturverksamhet: Kulturarv och kulturmiljö

Kulturarv omfattar enligt *Riksantikvarieämbetet* alla materiella och immateriella uttryck av mänsklig aktivitet genom tiderna. Uttrycken kan vara historiska spår, objekt eller företeelser. Kulturarv kan också beskrivas som förutsättningar för eller resultatet av dynamiska samtal eller förhandlingar om samhällets utveckling.

Kulturmiljö

Kulturmiljö avser de avtryck som de mänskliga aktiviteterna genom tiderna avsatt i den fysiska miljön. Kulturmiljö är hela den av människor påverkade miljön som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. En kulturmiljö utgör en kontext som kan innehålla föremål, ortnamn eller traditioner som är knutna till platsen.

Ställningstaganden

- Hammarö kommuns kulturarv ska lyftas fram för att öka intresset och kunskapen om de faktorer som skapat vårt samhälle som det ser ut idag.
- Hammarös rika kulturarv och kulturmiljöer ska värnas. Se kommunens Kulturmiljöprogram.

Ungdomsenhetens verksamhet: Mötesplatser och aktiviteter för ungdomar

Ungdomsenhetens verksamhet ska erbjuda ungdomar en trygg och meningsfull fritid. Erbjudna mötesplatser, aktiviteter och arrangemang. Med mötesplatser menas fritidsgårdar och aktivitetshus. Verksamheten ska även främja möjligheten till mötesplatser ute i samhället.

Trygga platser

Fritidsgårdar ska vara trygga och välkomnande platser, med öppen verksamhet för alla, där besökaren blir sedd. Fritidsledarna arbetar med att bygga relationer som håller över tid. Även om verksamheten är generell, är det viktigt att fånga upp och finnas för de ungdomar som behöver lite mer. Verksamheten erbjuder möjlighet att delta i ett varierat utbud av aktiviteter och kurser. Den vardagliga verksamheten är kostnadsfri, vilket möjliggör för alla att delta.

Ställningstaganden

- Aktiviteter ska erbjudas med ett brett utbud. De flesta aktiviteterna är kostnadsfria eller till en subventionerad kostnad.
- Musikverksamhet i Mörmo Gårds musikhus ska erbjudas i samarbete med externa aktörer och ungdomar ska ha tillgång till replokaler och instrument.
- Större arrangemang ska erbjudas, så som spelningar, biokvällar, sporthallsevent mm.
- Kursverksamhet ska erbjudas med ett varierat utbud.
- Sommarlägerverksamhet samt lovverksamhet ska erbjudas.
- Rådslag och arbetsgrupper ska genomföras, för att ge ungdomar inflytande och delaktighet i Ungdomsenhetens verksamhet.
- Samverkan ska ske med andra aktörer.